

Övergripande plan mot diskriminering och kränkande behandling

VBU dnr 2022/188 61

Antagen av VBU:s ledningsgrupp 2022-11-29

Innehållsförteckning

VBU:s vision och värdegrund	3
Definitioner	3
Diskriminering	3
Kränkande behandling	3
Att förebygga diskriminering och annan kränkande behandling	4
Att upptäcka diskriminering och kränkande behandling	4
Rutiner för att upptäcka diskriminering och kränkande behandling	5
Rutiner vid upptäckt av diskriminering eller annan kränkande behandling	5
Att utreda och åtgärda diskriminering och annan kränkande behandling	6
Rutiner för att utreda, åtgärda och följa upp diskriminering och annan kränkande behandling	6
Speciella insatser vid kränkning	6
Personal mot elev	7
Elev mot personal	7
Möjliga åtgärder vid allvarliga eller upprepade incidenter	7
Skolenhetens plan mot diskriminering och kränkande behandling	8
Årshjul för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling	8

VBU:s vision och värdegrund

Läroplanens inledande delar beskriver den värdegrund som vår verksamhet ska vila på. *Respekt för människors olikheter ska prägla VBU.* På VBU ska det vara tryggt för våra elever och personal. På VBU accepteras inte någon form av diskriminering eller annan kränkande behandling. Vår vision kan sammanfattas i vår värdegrund;

Jag skapar delaktighet, trygghet och samarbete genom öppenhet och respekt.

Definitioner

Vad är *diskriminering*, *trakasserier* och *kränkande behandling*? Våra definitioner enligt nedan är hämtade från www.do.se

Diskriminering

Med *diskriminering* avses:

1. *direkt diskriminering*: att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, om missgynnandet har samband med kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder.
2. *indirekt diskriminering*: är när det finns en regel eller en rutin som verkar neutral men särskilt missgynnar personer med visst kön, viss könsidentitet eller uttryck, viss etnisk tillhörighet, viss religion eller annan trosuppfattning, viss funktionsnedsättning, viss sexuell läggning eller viss ålder.
3. *trakasserier*: ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av ovan nämnda diskrimineringsgrunder.
4. *sexuella trakasserier*: ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet.
5. *instruktioner att diskriminera*: order eller instruktioner att diskriminera någon på ett sätt som avses i 1–4 och som lämnas åt någon som står i makt- eller beroendeförhållande till den som lämnar ordern eller instruktionen eller som gentemot denna åtagit sig att fullgöra ett uppdrag.

Kränkande behandling

Med *kränkande behandling* avses ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt ovan kränker en elevs eller personals värdighet. Bedömningen utgår alltid från individens personliga upplevelser och Skolverkets riktlinjer.

Att förebygga diskriminering och annan kränkande behandling

Det *främjande* arbetet sker kontinuerligt i verksamheten både som en del av lärandet och i bemötandet av alla som vistas på VBU. För att detta arbete ska utvecklas strävar vi mot ständiga förbättringar inom följande områden:

- Personalen kompetensutvecklas regelbundet för att bättre kunna motverka diskriminering och annan kränkande behandling och för att på ett professionellt sätt kunna hantera fall då diskriminering och/eller annan kränkande behandling förekommit
- Verksamheten¹ organiseras så att allas förutsättningar, villkor och intressen tas tillvara oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning och ålder.
- Personalen har återkommande diskussioner kring normer och attityder på arbetsplatsträffar och i arbetslagen.
- Normer och värderingar ges fortlöpande utrymme i undervisningen och diskuteras i samtliga klasser på skolan.
- Undersökningar genomförs varje läsår för att mäta elevernas trygghet på skolan och deras psykosociala hälsa.
- Alla elever ska få information om *plan mot diskriminering och kränkande behandling* vid början av sina studier på VBU. *Plan mot diskriminering och kränkande behandling* finns tillgänglig för alla på hemsidan.
- *Den övergripande planen mot diskriminering och kränkande behandling* revideras årligen. Skolenhetens lokala plan, som hos oss upprättas i form av styrkort, revideras årligen genom att föregående års styrkort utvärderas. Mål och förbättringsåtgärder diskuteras i undervisningsgrupper, arbetslag och ledningsgrupp och beslut fattas i ledningsgrupp.

Att upptäcka diskriminering och kränkande behandling

All personal blir informerad om att de har en skyldighet att omedelbart ingripa vid diskriminering/kränkande behandling. Vårt mål är att alla elever ska ha förtroendefulla relationer med skolans personal, så att eleverna alltid har någon att prata med om de upplever sig kränkta eller diskriminerade.

¹ Med verksamheten menas hela förbundet och varje rektorsenhet.

Rutiner för att upptäcka diskriminering och kränkande behandling

Eleverna informeras vid terminsstart om att skolan arbetar efter planen och att vi önskar att de hör av sig till sin rektor eller annan personal vid diskriminering och/eller annan kränkande behandling.

Avstämning med eleverna genomförs fortlöpande genom följande:

- Undersökningar, som genomförs varje läsår för att mäta elevernas trygghet och deras psykosociala hälsa
- Utvecklingssamtal/samtal
- Elevdemokratiska forum såsom klassråd, elevråd och vuxråd
- Personal som finns på skolornas allmänna ytor för att öka elevernas trygghet

Rutiner vid upptäckt av diskriminering eller annan kränkande behandling

All personal blir informerad om sitt individuella ansvar att vara uppmärksamma på diskriminering och kränkande behandling. Om diskriminering upptäcks, eller vid misstanke om diskriminering eller annan kränkande behandling, finns följande rutiner:

- Vid första misstanke, anmälan eller att en elev meddelar att denne blivit diskriminerad eller utsatt för annan kränkande behandling, dokumenteras elevens situation av den personal som tar emot informationen
- Den som tar emot anmälan informerar elevens rektor
- Rektor utreder skyndsamt och vid varje enskilt fall görs en bedömning av hur allvarlig kränkningen är och om anmälan till andra myndigheter bör göras.
- Vårdnadshavare informeras när eleven är under 18 år
- Vid behov kallas berörda parter till ett möte angående incidenten

Att utreda och åtgärda diskriminering och annan kränkande behandling

Rektor har ansvar att utreda, åtgärda och rapportera den misstänkta kränkningen. Detta dokumenteras enligt skolans rutin för utredning av kränkande behandling, se bilaga 1 - 4 samt länkar nedan (ladda ner för ifyllningsbar pdf).

[Del 1 - Anmälan om upplevd kränkande behandling eller diskriminering](#)

[Del 2 - Utredning om upplevd kränkande behandling eller diskriminering](#)

[Del 3 - Handlingsplan och åtgärder efter utredning av kränkande behandling](#)

[Del 4 - Uppföljning/utvärdering av åtgärder efter utredning av kränkande behandling](#)

Rutiner för att utreda, åtgärda och följa upp diskriminering och annan kränkande behandling

- Rektor, eller den rektor utser, samtalar med samtliga inblandade.
- Situationen utreds och dokumenteras enligt vår särskilda rutin. En åtgärdsplan upprättas vid behov.
- Annan myndighet kontaktas om situationen kräver det.
- Vidtagna åtgärder utvärderas vid behov eller senast en månad efter påbörjad utredning av rektor.
- Om diskrimineringen/kränkningen upphör, avslutas ärendet vid sista uppföljningsmötet.
- Om kränkningarna inte upphör behöver åtgärdsplanen utvecklas. Samtal och åtgärder dokumenteras.
- Om kränkningen ändå inte upphör beslutar skolledningen om vidare åtgärder enligt åtgärdstrappan, se nedan.

Speciella insatser vid kränkning

På VBU råder nolltolerans mot alla former av kränkande behandling. Alla, oavsett yrkestillhörighet, har därför en skyldighet att omedelbart ingripa vid diskriminering/kränkande behandling. Detta gäller självklart också om personal upplever att annan personal på skolan kränker en elev.

Personal mot elev

- Vid misstanke om, eller upptäckt av kränkning eller diskriminering, överlämnas händelseinformation till personalansvarig chef.
- Ansvarig chef *för samtal* med berörd personal
- Eleven får samma stöd som vid annat fall av diskriminering eller annan kränkande behandling
- Ärendet kan övergå till ett personalärende och hanteras av ansvarig chef tillsammans med HR och fackliga företrädare

Elev mot personal

- Vid misstanke om eller upptäckt av kränkning överlämnas händelseinformation till personalansvarig chef
- Ansvarig chef ansvarar för att samtal förs med berörd personal och elev
- Vårdnadshavare informeras när eleven är under 18 år och vid behov
- Ansvarig chef ansvarar för att ärendet utreds och att åtgärder vidtas för att kränkningen ska upphöra

Möjliga åtgärder vid allvarliga eller upprepade incidenter

All personal arbetar kontinuerligt med att åtgärda uppkomna situationer. Rutinerna och åtgärderna ovan gäller för all form av diskriminering och kränkande behandling. Därutöver kan följande åtgärder bli aktuella:

- Muntlig varning om avstängning och/eller polisanmälan
- Skriftlig varning om avstängning och/eller polisanmälan
- Avstängning med omedelbar verkan i väntan på beslut från Direktionen

Skolenhetens plan mot diskriminering och kränkande behandling

Varje skolenhet är skyldig att, utifrån denna övergripande plan, upprätta en lokal plan mot diskriminering och kränkande behandling. Den upprättas i form av styrkort. I det arbetet utgår vi från följande punkter:

- Vid varje läsårs avslut görs en behovsanalys som utgår exempelvis från enkätstudien, kursutvärderingar och skyddskommittéarbete samt en utvärdering av årets plan i arbetslagen och ledningsgruppen på respektive rektorsenhet för att komma fram till vad som fungerat bra och vad som behöver förbättras eller förändras.
- Vid varje läsårsstart går personalen igenom föregående års plan med sina elever och tar in synpunkter och förslag till förbättringar.
- Utifrån analys och elevernas synpunkter revideras planen.
- Innan planen granskas och färdigställs av rektor går den ut på remiss till personalen på rektorsenheten som kommer med synpunkter.
- Den övergripande planen mot diskriminering och kränkande behandling läggs ut på skolans hemsida och lärplattform.

Årshjul för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling

DEL 1: Anmälan om upplevd kränkande behandling/diskriminering

Diarienummer

Enligt 6 kap. 10 § skollagen (2010:800)/2 kap. 7 § diskrimineringslagen (2008:567) är personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling eller trakasserier i samband med verksamheten skyldig att anmäla detta till rektorn. Rektorn är därefter skyldig att anmäla detta till huvudmannen.

Personuppgifter

Namn på elev som upplever sig blivit utsatt	Klass
Elevens mentor/ansvarig lärare	

Händelseinformation

Skolenhet	Uppgiftslämnare
-----------	-----------------

Kränkningen avser

- Elev-elev Personal-elev Annan vuxen-elev

Vilken sorts kränkning?

- Fysisk Psykisk Verbal/skriftlig

(T.ex. slag, sparkar, knuffar) (T.ex. utfrysning, blickar) (T.ex. nedsättande kommentarer)

Vilken typ av händelse?

- Kränkande behandling (Alla kränkningar som inte har ett samband till en diskrimineringsgrund)

Trakasserier (Trakasserier avser kränkningar som har en koppling till en eller flera av de sju diskrimineringsgrunderna, kryssa i aktuell diskrimineringsgrund)

- Kön Etnisk tillhörighet Funktionsnedsättning/bristande tillgänglighet
 Religion/trosuppfattning Ålder Sexuell läggning Könsoverskridande identitet/uttryck

- Sexuella trakasserier

Diskriminering (Diskriminering förutsätter ett maktförhållande, t.ex. att skolan inte behandlar flickor och pojkar på samma sätt)

För begreppsdefinitioner gällande diskriminering, se

<https://www.do.se/om-diskriminering/vad-ar-diskriminering/#diskrimineringsformer>

När har det hänt?

- Skoltid På väg till eller från skolan Utanför skoltid

Var har det hänt?

- Skolgård Uppehållsrum Klassrum Korridor
- Omklädningsrum Toalett Matsal Nätet, SMS, sociala medier
- Vet ej Annan plats: _____

Har kränkningar tidigare riktats mot samma person?

- Nej, inte vad verksamheten känner till
- Ja, det har hänt tidigare när: _____
- Ja, det har hänt vid upprepade tidigare tillfällen (när): _____

Pågår den kränkande behandlingen fortfarande?

- Ja Nej Vet ej

Kort beskrivning (2-3 meningar utifrån den utsattes perspektiv) av händelsen

--

Om eleven är under 18 år – Information till vårdnadshavare

Vårdnadshavare har informerats ☐ Ja ☐ Nej	Namn på den som informerat vårdnadshavare	Datum då vårdnadshavare informerades
--	---	--------------------------------------

Datum då händelsen anmäls till rektor	Rektors underskrift
---------------------------------------	---------------------

Datum då händelsen anmäls till huvudman	Mottagare huvudman
---	--------------------

*Anmälan om upplevd kränkande behandling/diskriminering ska skickas till
direktionssekreteraren för diarieföring*

UTREDNING SKA GENOMFÖRAS OCH DOKUMENTERAS I DEL 2

**DEL 2: Utredning av kränkande
behandling/diskriminering**

Diarienummer

Personuppgifter

Namn på elev som upplever sig blivit utsatt	Klass
Elevens mentor/ansvarig lärare	
Namn på elev/personal som är inblandade	
Namn på personal som deltagit i utredningen	

Beskrivning av händelsen

Den utsatta elevens berättelse

Den/de inblandade elevens/elevernas berättelse
--

Berättelse från andra som sett/hört/upplevt händelsen

Bedömning av händelsen

- Kränkande behandling Diskriminering
 Trakasserier Det har inte visat att kränkning/diskriminering/trakasserier har förekommit

Kommentar till bedömningen

Om diskriminering eller trakasserier, välj grund

- Kön Etnisk tillhörighet
 Religion/trosuppfattning Funktionsnedsättning/bristande tillgänglighet
 Sexuell läggning Könsoverskridande identitet/uttryck
 Ålder Sexuella trakasserier

Om eleven är under 18 år – Information till den utsattes vårdnadshavare

Vårdnadshavare har informerats ☐ Ja ☐ Nej	Namn på den som informerat vårdnadshavare	Datum då vårdnadshavare informerades
--	---	--------------------------------------

Om eleven är under 18 år – Information till de/de som utfört handlingens vårdnadshavare

Vårdnadshavare har informerats ☐ Ja ☐ Nej	Namn på den som informerat vårdnadshavare	Datum då vårdnadshavare informerades
--	---	--------------------------------------

Behöver åtgärder vidtas?

- Ja (gå vidare till **DEL 3**) Nej – ärendet avslutas

Utredning av kränkande behandling/diskriminering ska skickas till direktionssekreteraren för diarieföring

**DEL 3: Handlingsplan/åtgärder efter
utredning av kränkande behandling/diskriminering
(Varsin blankett för respektive elev)**

Diarienummer

Personuppgifter

Namn på aktuell elev	Klass
----------------------	-------

Har någon av följande åtgärder vidtagits?

- Anmälan till socialtjänst Polisanmälan
- Disciplinära åtgärder Utredning om elevens behov av stöd har inletts
- Berörd personal kring den utsatta eleven har informerats
- Kontakt med annan aktör, ange vilken: _____

Åtgärder och mål för åtgärderna

Exempel på åtgärder kan vara kontinuerliga avstämningar med elev eller anpassningar i den fysiska miljön, anpassningar i den psykosociala miljön mm.

--

Uppföljning (använd DEL 4)

Datum för uppföljning	Ansvarig för uppföljning/utvärdering
-----------------------	--------------------------------------

Handlingsplan/åtgärder skickas till direktionssekreteraren när ärendet avslutats

**DEL 4: Uppföljning/utvärdering av åtgärder
efter utredning av kränkande behandling/
diskriminering**

Diarienummer

Personuppgifter

Namn på aktuell elev	Klass
Namn på de som deltagit i uppföljningen	Datum för uppföljning

Beskrivning om åtgärderna utförts och om målen uppnåtts**Eventuellt nya åtgärder****Har åtgärderna varit tillräckliga?** Ja - Ärendet avslutas, ange datum: _____ Nej – Datum för nästa uppföljning/utvärdering _____ (använd en ny DEL 4)

Uppföljning/utvärdering skickas till direktionssekreteraren när ärendet avslutats